

АНАЛІЗ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ

А.В. Криворотенко¹

Як встановлено, кожна країна повинна мати свою власну модель ринку праці та політику регулювання ринкових процесів. Вивчення стану України щодо побудови ринкової економіки і ринку праці зокрема показує, що можна виділити п'ятнадцять основних аспектів, які характеризують умови функціонування ринку праці тепер і в найближчій перспективі. Серед них є наступні:

- невизначеність моделі ринку праці і політики його регулювання;
- одночасно з ринковою економікою побудова демократичного суспільства;
- знаходження в складному економічному стані;
- відсутність передових технологій та низький рівень техніки;
- складне екологічне становище;
- невизначеність правової, політичної та соціальної системи;
- нерівномірність розвитку регіонів;
- зменшення інтенсивності міграції населення;
- депопуляція населення;
- значний вплив населення за межі України;
- оточення економічно розвинутими країнами;
- зміна поглядів на працю в економічно розвинутих країнах;
- перехід до “інтелектуальної індустрії”;
- продовження інтенсивного розвитку економічно розвинутих країн;
- різке зменшення населення України на фоні значного його зростання в інших країнах.

В таких умовах процес розвитку ринкової економіки буде нестаціонарним, тому при керуванні повинні вводитись зовнішні впливи. Це передбачає важливу роль держави, інститутів чи певних новоутворень при здійсненні керування даним процесом.

В цій ситуації ми повинні розвинути теорію ринку в напрямках, які стосуються наших національних особливостей в переплетінні з існуючими обставинами. Особливо важливим є вивчення і врахування об'єктів ринку, що стосуються умов праці та оплати її результатів. Такі об'єкти ринку розглянуті в роботах Петюха В., Мочерного С., Устенка О., Торгової Л. До них відносять крім заробітної плати та робочого часу гарантії зайнятості, оплачений, але не відпрацьований час, соціальні виплати, умови праці, можливість професійного росту, престижність та інші.

Якщо перераховані фактори розвинуті і мають високу і майже однакову оцінку, то вони на стан ринку праці практично не впливають. В протилежному випадку будемо спостерігати те ж саме. Однак при різних рівнях значень перерахованих факторів збільшується мобільність робочої сили. Учасники ринкових відносин, що шукають роботу, почнуть рухатись в бік більш розвинутих соціальних та психологічних факторів. Робоча сила буде закріплюватись лише при певних значеннях цих факторів.

Покращити умови функціонування ринку праці можливо буде лише шляхом виділення, вивчення та надання певних значень факторам, що є визначаючими в даному процесі. Ці фактори будуть мати регіональні та державні відтінки. Про них повинні бути добре проінформовані як пошукувачі майбутньої роботи, так і роботодавці. Роботодавці та держава лише тоді можуть заспокоїтись, коли цим факторам надали необхідних значень.

---

¹ студ. Кіровоградський національний технічний університет

Науковий керівник: Абащина О.В., канд. екон. наук, доц. Кіровоградський національний технічний університет